

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**De Ioannis Calvinii, Magni Qvondam Genevensivm Ministri,
Vita, Moribus, rebus gestis, studijs, ac denique morte
Historia**

Bolsec, Hieronymus

Coloniae, 1582

VD16 B 6510

[Handschriftlicher Eintrag]

urn:nbn:de:hbz:466:1-34782

ΠΡΟΤΡΕΠΤΙΚΗ
ΑΔΑΜΙCΙΜΟΝ de necessitate
Institutionis Scholasticæ

Quamquam, ^{quoniam} ~~nam~~ & ~~secu~~
quam magnam laudem, dulcissime
omnium amice, hi, à Deo & vulgo
consequantur, qui filios suos
statim ab ineunte ætate, cum
capaces sunt institutionis ad scho-
las amandant, ut in timore Dei
& ad nominis ejus gloriam edu-
centur, nec eos in ocio & omni
licentia adolescere sinunt, te-
statum facit, & docet nos ex
perientia quotidiana. Nam
cum quidam filium suum ad
Scholas mittit, tunc prudens loquitur:

Hic est probus & pius homo
qui filios suos in disciplina &
timore Dei educari vult.

Imprudens vero ^{scilicet} ajunt: Ille putat
se educaturum ex eo Doctorem, cum
tamen illi opus esset, ut ^{ad} ^{nam filium} laborare
assuesceret, quia non potest illi
sumptus, ut decet, ^{supplicare} impendere & in
ludibrio habent eum, cum tamen
vulgus ^{litterarum studio} studiosus ~~sum~~ carere ne
queat. Sed cum hoc plerumque soleat
accidere & in hac re multum
peccatur ab imprudentibus, qui
non sunt imbuti literis nec
sciunt necessitatem discendi,
de scholastica disciplina neces-
sitate non nihil tibi dicam,

Et ostendam liberos ad Scholas
esse prima aetate tradendos,
neq[ue] hinc priusquam relig[i]o[rum] cui[us]
piam officio aut vita ^{generi} apti vide[antur]
antur hinc rebocandos, hoc ^{me} te co-
nitem ut benevole at tenceq[ue] ^{audias at aty et} ~~me~~
~~ligat~~ ^{rogo} Magna ^{sanè} enim ~~et~~ ~~libra~~
multa incommoda ex vita ociosa
oriuntur, ut sunt: 1. Ignorantia
quæ est, ut hic qui ignarus est
literarum bonarum nesciat, quid
sit, et quid sibi velit verbum, aut
~~Lex Dei~~, & quales nos esse, aut
quæ facere, aut ~~quæ~~ omittere
oporteat. 2. Morum rusticitas ^{præcipue}
ut hic, qui in literis operam ^{rare}
non navabit, nesciat, quomodo ⁱⁿ
se

se gerere debeat apud homines
se honestiores, ^{aut} prudentiores.

Ex hac quoque vita otiosa ~~fortiter~~
denique oritur bonarum Legum &
pietatis contemptus, ut contemnat
~~numquam audiens~~ verbum di-
num, quod nobis reliquere ut
tradiderunt Propheta & Apostoli
Domini nostri Iesu Christi,
~~quae~~ ^{Et certe haec omnia} ~~omnia~~ ^{superiora} ~~dida~~ in ado-
lescentibus extra institutionem
bonarum artium, bonitatem indo-
tis extinguunt & perdunt, ut
numquam recte & pie vitam insti-
tuere ^{possit} possint. Quem ad modum enim
loliū extinguunt & enecat flores
& herbas optimas, quod hortulani
expū

expurgant tempore necessitatis
ne per illud herbe laedantur:

Ita etiam multo magis oportet
cuiusque adolecentiam suam
curare quod est multo prestan-
tior herbis, ne illa vitis in vol-
vetur & obducatur. Contra

Vita Scholastica multum ad-
fert utilitatis, ut in qua li-
beralia ingenia instituantur mul-
tis virtutibus, primo humanitate
ut hinc sciat, qui literis incubuit,
quomodo se erga quemlibet possit
esse humanus & non murmurans
ut quidam sunt erga illos, qui
sunt humiliores se sed ita non
sit sed ^{erud} ~~unumquodque~~ sit charus &
humanus.

Secundo Intelligentia, ut intelligat
quidam eum ^{dicatur} loquatur. Tertio
Linguarum cognitione, ut varias
possit linguas eloqui & interpretari
Quarto, cognitione artium ingenium
arum, ut proficiat in artibus
easque intelligat & cognoscat.
Quinto, studio pietatis, quomodo
debeat secundum voluntatem
Dei vitam institere rectam
& piam. Sexto, regenda familia
quomodo recte queat in Dei
timore regere familiam &
rem publicam tenere. Possunt
hac probari & confirmari; primo
Socratis testimonio, qui se mulierum
rosam & intemperantem futurum fuisse
sateatur, nisi ab his vitis studio pietatis

philosophia re~~tra~~ctus fuisset;
2do: Philippi macedonis, qui
ideo volebat filium suum esse
discipulum Aristotelis ne commit-
teret ea, quae se iam tum com-
mittere saepe poenitabat; Tertio
Platonis qui agebat optandum esse
ut philosophi essent urbium guber-
natores, aut ut gubernatores essent
philosophi. Per multa autem bona
sunt, quae in rempub. con-
ferunt, ii, qui in scholis recte sunt
instituti, ut primo ^{sit} Alius qui in-
formet gubernantem, ut in timo-
re Dei educatur: Alius docen-
do populum ut qui ^{verbum} ~~verbum~~
Dei pure & sincere doceat, &

¶ Vultus ^{ab eo} in verbo De instituti-
onibus. Alius sanando aegros, alias
enim in morbo aegroti in ~~morbo~~ per
manerent, & mori cogerentur.
Alius qui dicendo ius, qui le-
ges iudiciales seu forenses defen-
dit & iura dicat. Quae omnia ex
vita Scholastica proveniunt. Ueni-
unt ab honoribus & splendore, in
quo non tantum iidem vivunt
sed multos alios ipsi quoque instru-
unt, atque perducunt. Oritur etiam
ex hac vita Scholastica Scientiarum
felicitas, quae in primis hinc
quoque ad unumquemque vel etiam
Crasso ditiores pervenit. Quia